

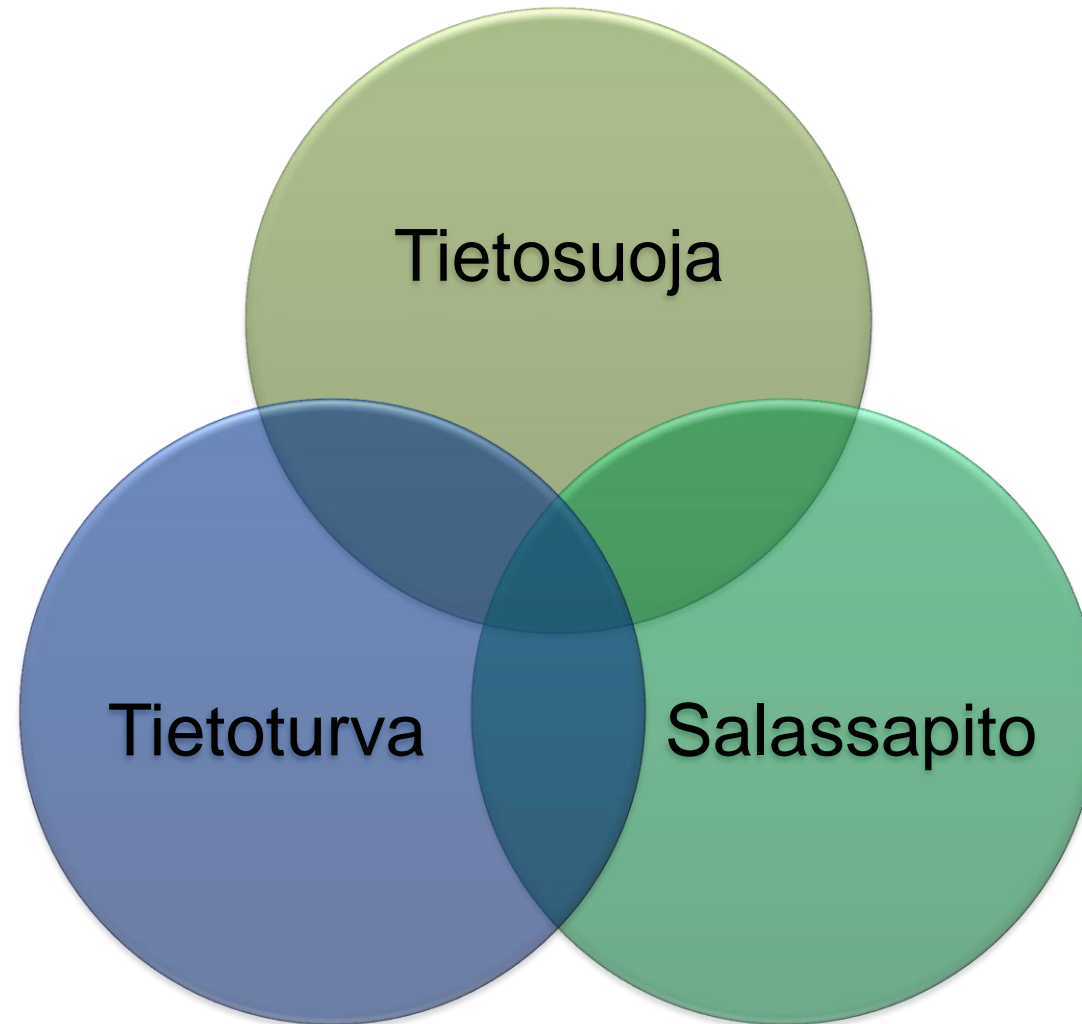

TE-palvelut
tjänster | services

Tietosuoja TE-toimistossa

Kumppanuusinfo 16.1.2020

Tietosuoja, tietoturva vai salassapito?

Tietosuoja koskeva lainsäädäntö

- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR= General Data Protection Regulation (EU) 2016/679)
 - Tarve yhdistää eri EU:n jäsenmaiden hajanaiset tietosuojasäännökset
 - **Tärkeimpänä:** ajantasainen sääntely jossa huomioidaan teknologian nopea kehitys, globalisaatio ja edistää digitalisaatiota
 - Sovelletaan lähes kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn, pois lukien luonnollisten henkilöiden yksityiseen käyttöön tarkoitettu käsittely
 - **Sanktioitavaa:** (hallinnollinen sakko max. 20 000 000€ tai yrityksissä 4% edeltävän tilikauden kokonaisliikevaihdosta sen mukaan kumpi näistä on suurempi)
- Kansallinen lainsäädäntö, joka täydentää asetusta
 - Julkisuuslaki 621/1999
 - Tietosuoja laki 1050/2018
 - Julkinen työvoima- ja yrityspalvelulaki 916/2012
 - Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta 306/2019
 - Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 534/2016
 - Hallintolaki 434/2002

Henkilöasiakas-, työnantaja- ja palvelutuottajarekisteriin tallennettavat tiedot (JTYPL 13:3 §)

- Julkisuuslain 24 § 1 mom 25 kohdan mukaan asiakirjat, jotka sisältävät tietoja työhallinnon henkilöasiakkaasta tai tämän saamasta etuudesta, tukitoimesta tai palvelusta ovat salassa pidettäviä => Kaikki henkilöasiakkaasta asiakasrekisteriin tallennettavat tiedot ovat salassa pidettäviä
 - Salassapitovelvollisuus koskee myös sitä onko joku henkilö TE-toimiston asiakkaana vai ei
 - Asiakkaalla **itsellään** on laaja oikeus saada tieto itseään koskevista salassa pidettävistä tiedoista
 - Asiakkaan tietoja voi käsitellä vain se, jonka työtehtäviin asia kuuluu – vrt. logimerkinnät
- Työnantaja- ja palvelutuottajarekisterin tiedot ovat sen sijaan pääosin julkisia lukuun ottamatta mahdollisia liike- ja ammattisalaisuuksia koskevia tietoja
 - Työnantajarekisteriin tai palvelutuottajarekisteriin merkityt henkilöasiakasta koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä (esim. tieto palkkatuella palkatuista työntekijöistä)

Tietojen luovuttaminen

- Salassa pidettävän tiedon luovuttaminen muille kuin asianomaiselle henkilölle itselleen edellyttää aina joko **henkilön itsensä antamaa suostumusta** tai **laissa olevaa nimenomaista säännöstä**
- Pyyntö saada tieto viranomaisen asiakirjasta on yksilöitävä (JulkL 13 §)
- Yksilöintivaatimuksella on merkitystä, koska viranomaista ei julkisuuslain nojalla voida velvoittaa laatimaan esim. selvitystä, joka edellyttää rekisteritietojen seulontaa, muokkaamista ja yhdistelyä

Tietojen luovutus viranomaisille

- Toisen viranomaisen oikeus saada salassa pidettävää tietoa TE-hallinnon henkilöasiakkaasta perustuu usein miten muualla lainsäädännössä oleviin säädöksiin
- TE-toimiston on varmistuttava tiedon pyytäjän oikeudesta saada ko. tieto -> toisen viranomaisen on ilmoitettava **käyttötarkoitus ja peruste**, jonka mukaan salassa pidettävä tieto voidaan sille luovuttaa ts. oltava lakiin perustuva oikeus tietoon
 - Tietopyynnön kannalta tarpeettomia tai ylimääräisiä tietoja ei tule luovuttaa
- Poliisilla (päälylystään kuuluvalla) on Poliisilain 4:2 § 1 mom oikeus saada poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi tarpeelliset tiedot ja asiakirjat
- Haastemiehellä on Haastemieslain 4a § 1 mom ja 6 §:n nojalla oikeus saada osoite- ja puhelintiedot samoin kuin muut yhteydenottoon tarvittavat tiedot tiedoksiannon suorittamiseen
- THL:stä annetun lain 5 §:n 5. ja 6. momentin mukaan THL :llä on oikeus saada mielentilatutkimuksen suorittamiseksi tarpeelliset tiedot

Tietojen luovutus viranomaisille

- Työttömyyskassoilla ja KELAlla sekä muutoksenhakuviranomaisilla on työttömyysturvalain 13:1 §:n mukaan oikeus saada työttömyysturvaa tai Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tms tehtävän toimeenpanoa tai asian ratkaisemista varten tarpeelliset tiedot mm. valtion ja kunnan viranomaiselta sekä muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä esim. oleskeluluvan voimassaoloa koskevat tiedot
- Kunnan viranomaiset
 - Sosiaalityöntekijä – Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 20 §:n mukaan tiedot, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi, sosiaalihuollon järjestämiseksi ja toimenpiteiden toteuttamiseksi sekä viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamiseksi
 - Etsivä nuorisotyö – Nuorisolain 10 §:n 3 mom mukaan etsivä nuorisotyö aloitetaan ensisijaisesti nuoren itsensä antamiin tietoihin perustuen
 - Voidaan luovuttaa nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot

Tietojen luovutus viranomaisille

- Monialainen yhteispalvelu – Laissa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta säädetään yhteistoimintamallista, jossa TE-toimisto, kunta ja KELO yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat tarvittavat palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta
 - TE-toimisto ylläpitää monialaisen yhteispalvelun toteuttamiseksi rekisteriä, joka on JTYPL:n 13:1 §:ssä tarkoitetun TE-toimiston asiakastietojärjestelmän henkilöasiakasrekisterin osarekisteri (monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisteri).
 - Käyttöoikeudet TE-toimiston, kunnan ja KELAn palveluksessa olevilla – voi saada ja käyttää asiakasrekisteriin tallennettuja tietoja ja tehdä siihen merkintöjä
 - Lähtökohtaisesti tiedot hankitaan työttömän suostumuksella
 - Työttömän suostumuksesta riippumatta TE-toimistolla, kunnalla ja KELAlla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tietojen saantia koskevien rajoitusten estämättä saada toisiltaan työtöntä koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun järjestämiseksi työttömälle.
- **TMT 300 pvää listan käsittely ei ole mahdollista ilman asianomaisten suostumusta**

Tietojen luovutus viranomaisille

- Kuntouttava työtoiminta – Laissa kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään toimenpiteistä, joilla parannetaan pitkään jatkuneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan henkilön edellytyksiä työllistyä avoimille työmarkkinoille sekä edistetään hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja TE-viranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun
 - Aktivointisuunnitelma tehdään TE-toimiston, kunnan ja asiakkaan välisenä yhteistyönä
 - Lain 2:12 §:n mukaan aktivointisuunnitelman laatimiseen 5 §:n 1 mom mukaisesti osallistuvilla ja suunnitelmaa laadittaessa asiantuntijoina 8 §:n 4 mom. mukaisesti käytettävillä henkilöillä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen **aktivointisuunnitelman laatimiseksi** henkilöä koskevat **välttämättömät** tiedot

Muulle taholle luovutettavat tiedot

- Hallintolain 12 §:n mukaan hallintoasiassa saa käyttää asiamiestä ja avustajaa, päämiehen on kuitenkin tultava henkilökohtaisesti paikalle, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi
 - Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä
 - JTYPL-soveltamisohjeen mukaan henkilön asiamiehenä toimivalle henkilölle voidaan tietoja antaa vain henkilöasiakkaan suostumuksella
 - Käytännössä salassa pidettävien tietojen luovuttaminen edellyttää allekirjoitettua yksilöityä valtakirjaa, jossa ilmenee valtuutus salassa pidettävien tietojen saamiseen

Palvelutuottajalle annettavat tiedot

- JTYPL 12:6 §:n 2 mom mukaan julkisen työvoima- ja yrityspalvelujen tuottajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä henkilöasiakasta koskevat tiedot, jotka ovat **välttämättömiä palvelun järjestämiseksi**
 - Nimi ja yhteystiedot, palvelusta riippuen ja tapauskohtaisesti arvioiden myös muuta tietoa voidaan luovuttaa, jos se on välttämätön
- Muita tietoja voidaan luovuttaa yksityiselle palvelutuottajalle
 - Asiakkaan kirjallisesti antamalla nimenomaisella suostumuksella TE-toimisto voi luovuttaa tiedot
 - Tiedot tulostetaan asiakkaalle ja asiakas itse toimittaa ne palvelutuottajalle

Työnantajalle annettavat tiedot

- JTYPL 12:6 § 3 mom mukaan työnantajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä irtisanotun työntekijän ja viranhaltijan takaisin ottamista koskevan velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana TE-toimistossa
- JTYPL 7:3 § 3 mom mukaan työnantajalla on oikeus saada palkkatuen myöntämisedellytysten täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö, jonka työsuhde on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, työnhakijana TE-toimistossa
- JTYPL 13:6 §:ssä on säädetty työpaikan täyttymistä varten tarpeellisten tietojen luovutuksesta

Toimittajille, asianajajille, julkisille oikeusavustajille tai muulle vastaavalle annettavat tiedot

- Toimittajalle, joka voi toimia henkilön asiamiehenä tietoja voidaan luovuttaa vain henkilöasiakkaan suostumuksella – käytännössä edellyttää yksilöityä valtakirjaa
- Yksilöidyn valtakirjan vaatimus koskee myös asianajajaa sekä julkista oikeusavustajaa vrt. kansanedustajat

Tietojen luovuttaminen vanhemmille, puolisolle jne.

- Vain vajaavaltaisesta esim. alle 18-vuotias voidaan luovuttaa tiedot huoltajalle
 - Voidaan kieltäytyä, jos se on vastoin erittäin tärkeää yleistä etua taikka lapsen etua tai muuta erittäin tärkeää yksityistä etua JulkL 11 § 2 mom 1 kohta vrt. huostaanotto-tilanne
- Täysi-ikäisestä, joka ei ole vajaavaltainen, ei tietoja voida luovuttaa vanhemmille, puolisolle tai lapsille

Tietojen toimittaminen

- Tietoturvasyistä salassa pidettäviä tietoja ei saa luovuttaa sähköpostin välityksellä TE-hallinnon ulkopuolisille tahoille
- Tiedon välitykseen voidaan käyttää:
 - Salattua sähköpostia
 - Suullinen tiedonanto
 - Postitse
 - (Faksilla)

TE-toimiston oikeus saada tietoja

- JTYPL 12:6 § 1 mom mukaan TE-toimistolla, TE-ASPAlla ja ELY-keskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpanossa välttämättömät tiedot muulta valtion viranomaiselta, kunnan viranomaiselta, KELAlta, Työttömyyskassalta, Eläketurvakeskukselta, Työttömyysvakuutusrahastolta, julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen palveluntuottajalta sekä työkokeilun järjestäjältä
- TE-toimistolla on työtarjousten seurantaan liittyen tietyissä tilanteissa laissa säädetty peruste tehdä työnantajalle yksilöityä henkilöasiakasta koskevia tietopyyntöjä esim. Työttömyysturvalain alaisia selvityspyyntöjä; TTL 13:1 § 1 mom nojalla tehtävän toimeenpanemista varten välttämättömät tiedot mm. työnantajalta

Turvakielto

- Maistraatista voidaan pyytää osoite- ja muiden yhteystietojen salassapitoa muilta viranomaisilta – ns. Turvakielto
 - Koskee henkilön kotikunta-, asuinpaikka- tai osoitetietoja ja muuta yhteystietoa
 - Näitä tietoja TE-toimisto ei luovuta eteenpäin koskaan – tiedot tulee pyytää maistraatista

Työnvälitys

- JTYPL 13:6 §:n mukaan työnhakijalta pyydetään kirjallinen suostumus työpaikan täyttymistä varten tarpeellisten tietojen luovuttamiseen työnantajalle. Merkintä suostumuksesta tehdään asiakasrekisteriin
- Tarpeellisia tietoja ovat
 - Työnhakijan nimi ja yhteystiedot, äidinkieli, muu kielitaito ja kansalaisuus
 - Työnhakijan koulutus ja suorittamat ammatilliset tutkinnot sekä tarpeellisin osin niiden sisältö ja arvosanat
 - Työhistoria työtodistuksesta ilmenevine tietoineen
 - Asevelvollisuuden suorittaminen
 - Erityisosaaminen, työ- ja koulutustoiveet samoin kuin työnhakijan itsensä laatima työnhakuesittely työnantajaa varten
 - Työsopimuslain 1:3a §:ssä ja merityösopimuslain 1:4a §:ssä tarkoitetun määräaikaisen työsopimuksen solmimisedellytysten selvittämiseksi tieto siitä, että henkilö on ollut yhdenjaksoisesti työtön työnhakija edellisen 12 kuukauden ajan
 - **Terveydentilaan liittyviä tietoja saa luovuttaa työnantajalle vain työnhakijan nimenomaisella kirjallisella suostumuksella**

Palkkatuki ja starttiraha

- Henkilöasiakkaan palkkatukioikeus/-prosentti eivät ole JTYPL 13:6 § 1:n mukaisia tarpeellisia tietoja, joten niitä ei voida luovuttaa työnantajalle
 - Asiakas voi itse kertoa tiedot työnantajalle tai antaa TE-toimistolle nimenomaisen kirjallisen suostumuksen tietojen antamiseen työnantajalle – puhelimitse ei voi antaa suostumusta
 - Turvakiellon omaavan asiakkaan osoite- ja kotikuntatietoa ei saa antaa työnantajalle – ohjataan asiakas itse ottamaan yhteyttä työnantajaan
- TE-toimiston asiakkuus on salassa pidettävä tieto
 - Ei voida kertoa työnantajalle, joka hakee palkkatukea henkilöstä, joka ei ole asiakas, että tämä ei ole työtön – yleinen informaatio palkkatuen myöntämisen edellytyksistä – asianomaisella on aina oikeus tietoon
- Ulkopuoliselta taholta näkemys starttirahalausunnosta voidaan pyytää vain hakijan nimenomaisella kirjallisella suostumuksella